

(FRI ÖVERSÄTTNING)

HANKO - HANGÖ	
Kaup.kanslia - Stadskansliet	
Saap.	06.06.2018
Anl.	1205/2016
Dno	
Päätös	
Beslut	

UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE

2017

Hangö stads revisionsnämnd 2017-2020

10.5.2018

INNEHÅLL

1.	Revisionsnämnd.....	3
2.	Fullföljandet av verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar.....	4
	2.1 Allmänt om ekonomin.....	4
	2.2 Budgetens utfall.....	5
	2.3. Balansering av ekonomin.....	8
	2.4. Fullföljandet av ekonomiska och funktionsmässiga målsättningar för de centrala funktionerna.....	9
3.	OrdnanDET av den interna kontrollen, koncern tillsynen samt riskhanteringen	11
4.	Övrigt	12
5.	Sammandrag.....	15

UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2017 Till Hangö stads stadsfullmäktige

1. Revisionsnämnd

För mandatperioden 2017-2020 har av stadens fullmäktige följande revisionsnämnd valts:

Ordinarie medlem

Yrjö Sahlstedt
Marko Reitamaa
Mona Nyström-Hansen
Marie Koskinen
Timo Riikkilä
Esko Tolvanen
Gun Augustsson-Sula
Taru Näätänen
Henrik Väisänen

Ställföreträdare

Johan Signell
Emilia Karvinen
Mikaela Mattsson
Dick Carstens
Anastasia Alén
Tuula Buch
Johan Puumala
Timo Jansson
Markku Autero

Till ordförande valdes Yrjö Sahlstedt och till viceordförande Marko Reitamaa.

Enligt (den nya) kommunallagens 121 § definieras revisionsnämndens uppgifter som följer:

- 1) bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om;
- 2) bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt;
- 3) bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning;
- 4) se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas;
- 5) övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige;
- 6) för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Revisionsnämnden upprättar och presenterar utvärderingsberättelsen för fullmäktige, i vilken redogörs för resultaten av utvärderingen för respektive år.

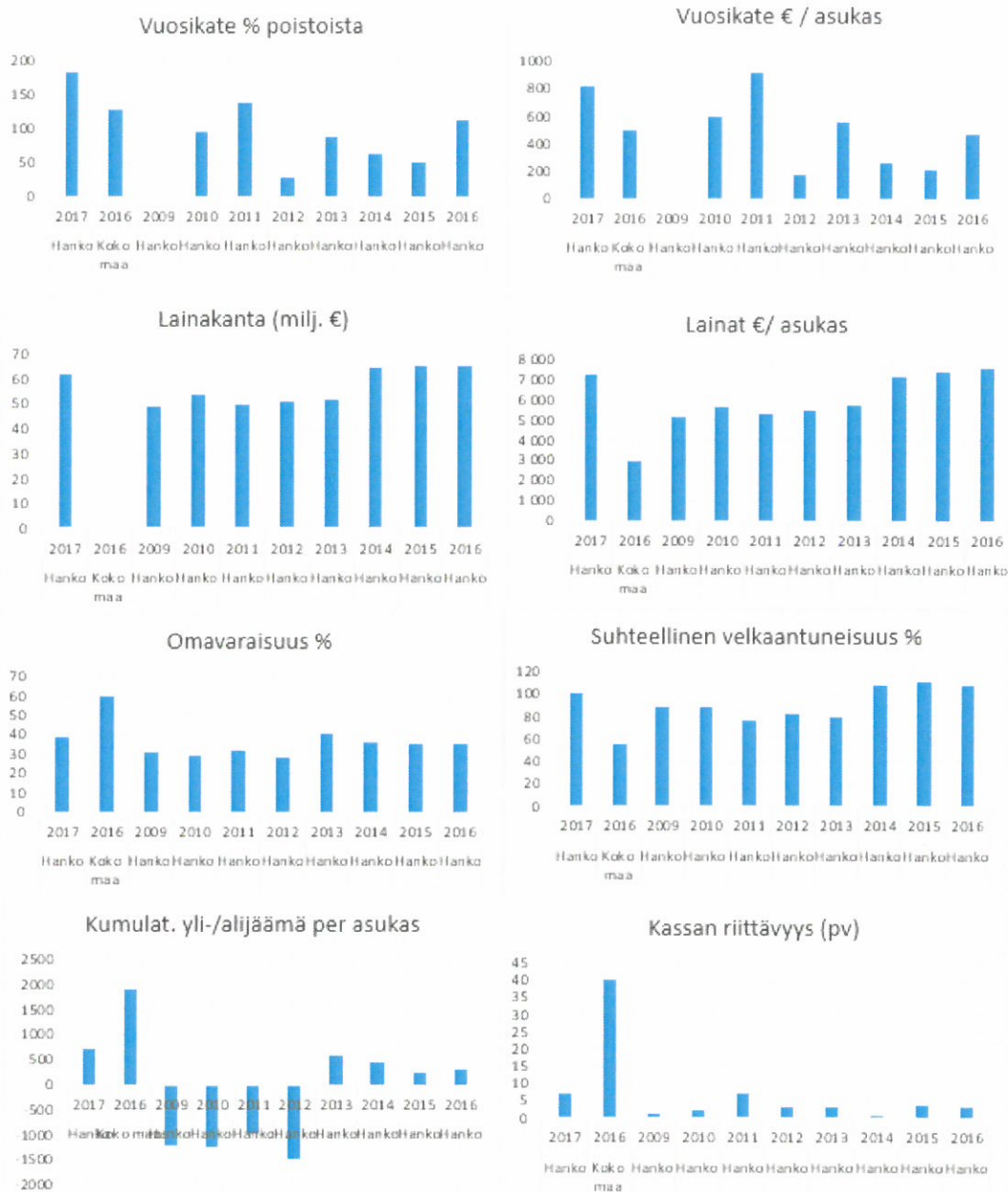
För fullföljandet av sin uppgift har revisionsnämnden bekantat sig med förvaltningsorganens protokoll, budgeten för år 2017, ekonomiplanen för åren 2018-2020, ikraftvarande program för täckande av underskott, bokslutet och verksamhetsberättelsen för år 2017 samt revisionsrapporter. Revisionsnämnden har hört ledande tjänstemän och, i enlighet med skilt godkänt program, bekantat sig med valda tyngdpunktsområden. I samband med utvärderingen av koncernen hördes hamnbolagets verkställande direktör vid mötet i november. Revisionsnämnden har, med anledning av år 2017 samlats 9 gånger.

Den lagstadgade revisionen har utförts av BDO Audiator Ab. Som ansvarig revisor har fungerat OFGR, GR Krister Rehn, som biträdande revisorer OFR, CGR Andreas Holmgård, OFGR, GR Tove Lindström-Koli och revisor Mark Lassfolk. Den ansvarige revisorn har fungerat som sekreterare för revisionsnämnden.

Efter att ha slutfört sitt arbetsprogram utfärdar revisionsnämnden för stadsfullmäktige följande utvärderingsberättelse:

2. Fullföljandet av verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar

2.1. Allmänt om ekonomin

Ekonomin utvecklats sig i en positiv riktning även under räkenskapsperioden 2017.

Räkenskapsperiodens resultat för Hangö stad år 2017 uppvisade ett *överskott* uppgående till 3,15 milj. euro, vilket är märkbart bättre än föregående års *överskott* om 0,5 milj. €. Den ursprungliga budgeten utgick från ett 0-resultat och den ändrade budgeten utgick från ett *överskott* om 0,75 milj. €.

Koncernens resultat år 2016 uppvisade ett *överskott* om 7,4 milj. € främst pga. hamnens goda resultat.

Stadens kumulativa *överskott* är 6,0 milj. €.

Koncernens kumulativa *underskott* är i sin tur 0,5 milj. €, dvs 55 €/invånare.

Driftsekonomi utföll i sin helhet bättre än den ursprungliga och särskilt den justerade budgeten.

Stadens nettoinvesteringar var 3,1 milj. € jämfört med det budgeterade 3,7 milj. €.

Stadens skuldbörda minskade under räkenskapsperioden, 3,5 milj. €, vilket var mer än såväl den ursprungliga som den justerade budgeten. I den ändrade budgeten uppskattades skuldbördan minska 0,7 milj. €.

Stadens skuldbörda var 61,9 milj. €, vilket motsvarar 7 271 €/invånare.

Koncernens skuldbörda var 73,0 milj. €, vilket motsvarar 8 564 €/invånare.

2.2 Balansering av ekonomin i enlighet med kommunallagen

Enligt kommunallagen hör till revisionsnämndens uppgifter bl.a. att utvärdera utfallet av balanseringen av ekonomin under räkenskapsperioden och tillräckligheten av den rådande ekonomiplanen ifall kommunens balans innehåller underskott som saknar täckning.

Kommunallagens kriterier beträffande balansering av ekonomin är de följande:

- ”Budgeten och ekonomiplanen bör upprättas så att de förverkligar kommunstrategin och att utgångspunkterna för att sköta kommunens uppgifter säkerställs. I budgeten och ekonomiplanen godkänns målen för kommunens och kommunkoncernens ekonomi.

Ekonomiplanen bör vara i balans eller visa ett överskott. Det ackumulerade underskottet i kommunens balansräkning bör täckas inom fyra år från året efter bokslutets fastställande”. (110 §, delvis)

Om täckning av underskottet inte sker enligt ovannämnda lagstadgade gräns kan utvärderingsförfarandet inledas.

- Utvärderingsförfarandet kan även påbörjas om det per invånare beräknade underskottet i kommunkoncernens senaste bokslut är minst 1 000 euro och i det föregående bokslutet minst 500 euro eller om jämförelsetalen för kommunens finansierings tillräcklighet eller soliditet i två år i rad uppfyller följande gränsvärden: (1118 §)
 - 1) kommunkoncernens årsbidrag är negativt utan de enligt lagen om statsandel för grundservice (1704/2009) 30 §, beviljade behovsprövade höjningen av statsandel;
 - 2) kommunens inkomstskatteprocent är minst 1,0 procentenhet högre än samtliga kommuners vägda genomsnittliga inkomstskatteprocent;
 - 3) kommunkoncernens lånebörda överskrider samtliga kommunkoncerners genomsnittliga lånebörda med minst 50 procent;
 - 4) kommunkoncernens relativa skuldsättning är minst 50 procent

Hangö stads och koncernens ekonomi har förstärkts under år 2017. Även om bokslutets nyckeltal för år 2017 ännu till vissa delar uppvisar "kännetecken för en kriskommun", medför inte stadens och dess koncerns nyckeltal det kommunallags enliga utvärderingsförfarandet som beskrivits ovan.

Särskild uppmärksamhet bör fästas bl.a. vid följande punkter gällande balanseringen av ekonomin och täckande av koncernens kumulativa underskott:

- Tillkomsten av kumulativt underskott och täckning av det samt balansering av ekonomin kan i enlighet med den nya kommunallagen anses ske såväl i modern som på koncernnivå.
- Täckande av det kumulativa underskottet med hjälp av ett skilt åtgärdsprogram är inte längre möjligt utan ekonomiplanen bör enligt den nya kommunallagen vara i balans eller överflöd och det ackumulerade underskottet i kommunens balans bör täckas senast inom utloppet av fyra år efter året efter bokslutets fastställande.
- Revisionsnämnden poängterar att för Hangö stads del uppfylls ovannämnda kriterier 2 och 4 för år 2017.

Staden har i bokslutet 2017 ackumulerat överskott 6,0 milj. €. Koncernens kumulativa underskott är i sin tur 0,5 milj. €, dvs 55 €/invånare. Således uppfylls inte detta kriskriteriums nyckeltal, 1 000 €/invånare, vilket är en synnerligen central faktor, eftersom utvärderingsförfarandet kan initieras endast med utgångspunkt i detta kriterium.

Även om resultatet år 2017 var gott såväl i modern som i koncernen ser revisionsnämnden som en stor utmaning att under de ändrande verksamhetsförutsättningarna bestående kunna uppnå årliga överskott för bibehållande av ett kumulativt överskott i moderns bokslut samt att uppnå ett överskott i koncernbokslutet. I detta ingår behovet att minska den mycket stora skuldbördan närmare landets medeltal. Utvecklingen under år 2017 ger dock enligt revisionsnämndens uppfattning hopp för framtiden och visar att balansering av ekonomin är realistiskt även om mycket utmanande. Situationen kräver i praktiken systematiska och kontinuerliga balanseringsåtgärder för att förbättra läget och således säkerställa den lagenliga balansen i ekonomin.

Oberoende av att stadens skuldbörda minskat en aning från de gångna åren är den fortfarande mycket hög. Hela landets genomsnittliga skuldbörda år 2016 var 2 933 €/invånare medan den för Hangö stads del år 2017 är 7 271 €/invånare. Skuldbördan är således fortfarande dubbelt jämfört med landets genomsnitt och enligt revisionsnämndens uppskattning sannolikt t.o.m. den högsta i landet. Skuldbördan har dock minskat från föregående år då den var 7 552 €/invånare. Koncernens skuldbörda är 73,3 milj. €, vilket motsvarar 8 564 €/invånare. Landets genomsnitt år 2016 var 6 148 €/invånare.

Stadens soliditet är 38,2 %, dvs på svag nivå. Relativa skuldsättningsgraden har sjunkit något och är nu 100,26 % (107,49 % år 2016). Koncernens motsvarande siffror var soliditet 30,3 % och relativ skuldsättning 81,62 %. Således överskrids gränsvärdet för sistnämnda kriterium för balans i ekonomin.

Den höga skuldbördan förorsakar mycket väsentliga risker för såväl staden som stadskoncernen. Enligt revisionsnämndens mening bör staden även framöver sträva till att minska på skuldbördan.

Den ekonomiplaneproduktens förändringen av stadens skuldbörda är sammanlagt en ökning om ca 3,3 milj. €, vilket torde vara godtagbart då ökningen hänförs till saneringsskuld och infrastruktur.

Enligt den rådande budgeten-ekonomiplanen skulle moderns överskott bibehållas och förstärkas årligen enligt det följande.

Budget	Plan	Plan
2018	2019	2020
585 531 €	944 000 €	1 160 000 €

Revisionsnämnden poängterar vikten av särskilt en fungerande och aktiv koncernstyrning och –uppföljning för att med målstyrning och uppföljning kunna påverka koncernsamfundens verksamhet och ekonomi och där igenom koncernens nyckeltal, på basen av vilka i dagsläget de lagstadgade kriterierna för utvärderingen av koncernens ekonomiska balans. Revisionsnämnden föreslår att man i en allt större utsträckning skulle formulera konkreta, mätbara ekonomiska målsättningar för stadens dottersamfund och deras nyckeltal, genom vilka man skulle få möjligheten att påverka koncernboks slutets nyckeltal. Särskilt hamnens investeringar och följderna de påför är aspekter som enligt revisionsnämndens uppfattning borde tydligt budgeteras som koncernmål i stadens budget.

Revisionsnämnden konstaterar att det nuvarande koncerndirektivet är från år 2007 och bör uppdateras i enlighet med den gällande kommunallagen.

I koncerngenomgången fäster revisionsnämnden angående resultatet uppkomst uppmärksamhet vid följande aspekter:

- Hangö hamn Ab:s goda resultat
- Hangö hyreshus svaga ekonomiska ställning

Revisionsnämnden upprepar sitt tidigare konstaterande om att det är synnerligen centralt att man gällande Koverhars landområdes bruk möjligast snabbt skulle komma till kreativa, hållbara och långvariga lösningar för att revitalisera stadens näringsverksamhet samt sysselsättningsläge och där via lånens amortering och balansering av ekonomin.

2.3 Utfallet av budgeten

Som helhetskonstaterande framhåller revisionsnämnden, trots några budgetöverskridningar att budgetdisciplinen varit god under året. De givna budgetramarna har som helhet hållits. Uppgiftsområdes- och projektvisa budgetavvikelser redogörs för i bokslutet och i denna utvärderingsberättelse.

Resultaträkningen

Resultatet för räkenskapsperioden 2017 var ett överskott om 3,15 milj. €, vilket är märkbart bättre än föregående års överskott om 0,5 milj. €. Ursprungliga budgeten utgick från ett 0-resultat och den ändrade budgeten från ett överskott om 0,7 milj. €. Hangö stads ekonomi har utfallit märkbart bättre än planerat under 2017.

Gällande resultatets utformning framhåller revisionsnämnden att uppmärksamhet bör fästas vid bl.a. följande aspekter:

”Positiva aspekter”

- Personalkostnaderna var 1,4 milj. € mindre än planerat.
- Skatteintäkterna överskred budgeten 1,0 milj. €
- Verksamhetsintäkterna totalt var 0,7 milj. € högre än budgeterat. (I detta ingick försäljningsvinsten för Fabriksudden vilket dock noterats som en budgetändring, 1,0 milj. €)

”Negativa aspekter”

- Övriga intäkter utföll 0,45 milj. € sämre än budgeterat

Driftsekonomin

Driftsekonomin utföll för hela stadens del bättre än budgeterat. Intäkterna utföll ca 0,7 milj. euro bättre än budgeterat och kostnaderna å sin sida drygt 1 milj. € lägre än budgeterat. Särskilt positivt är verksamhetsutgifternas fortsatta minskning jämfört med föregående år, ca 0,4 milj. euro vilket utgör 1 % av kostnaderna.

Helhetsmässigt framhåller revisionsnämnden att stadens driftsekonomi sköts enligt lag och fullmäktiges beslut. Större överskridningar av anslagen fanns för åldringsvården, sjukvården och kommunaltekniken. Huvudsakligen har budgetdisciplinen och resultatstyrningen varit fungerande under år 2017.

Investeringsdelen

Staden förverkligade under året investeringar för ca 3,1 milj. €, vilket motsvarar 85 % av de budgeterade investeringarna. För investeringarna har redogjorts noggrannare i bokslutet. För trafikledernas förbättring användes 0,7 milj. € vilket motsvarar en överskridning om 0,35 milj. €. Övriga väsentliga överskridningar av anslagen har inte funnits. Revisionsnämnden efterlyser dock en noggrannare analys över varför det för vissa investeringars del blivit en märkbar andel oanvänt, har planerna t.ex. förändrats, har projektet skippats eller har projektet förverkligats men till ett lägre pris än budgeterat.

Som investeringarnas väsentliga avvikelser konstaterar revisionsnämnden bl.a. de följande:

- Trafikledernas förbättring utföll 0,35 milj. € större än budgeterat
- För gatubelysning användes 0,13 milj. € mindre än planerat

Skuldbördans förändring

Skuldbördan har minskat mer än budgeterat.

Stadens skuldbördas tillväxt bromsades år 2016 och skuldbördan har under 2017 minskat med 3,5 milj. €. I slutet av året var skuldbördan 61,9 milj. €, dvs. 7 271 €/invånare. Skuldbördan per invånare har vänt nedåt trots minskningen av stadens invånarantal. Hela landets medeltal år 2016 var 2 933 €/invånare, så Hangös läge är mycket sämre än genomsnittet.

Då skuldbördan analyseras bör uppmärksamhet dock fästas vid att stadens koncerninterna lån åt Hangö Hamn på 28,7 milj. €, förfaller till betalning 31.12.2023, så moderstadens nettoskulsättning är i praktiken ca 33 milj. €, vilket är över 3 900 euro per invånare och fortfarande mycket hög. Koncernens (staden + dottersamfund) externa skuldbörda är 72,9 milj. euro, vilket utgör 8 565 € per invånare. Landets genomsnitt år 2016 var 6 148 € per invånare.

2.4. Uppnåendet av ekonomiska och verksamhetsmässiga mål för centrala verksamheter

Centralförvaltningen

Verksamhetsmässiga målsättningar

De verksamhetsmässiga målsättningarna har uppnåtts till väsentliga delar.

Ekonomi

Ekonomi utföll i enlighet med budgeten.

Sydspetsens miljöhälsa

De verksamhetsmässiga och ekonomiska målen har i huvudsak förverkligats. Av samarbetskommunerna har fakturerats 24t€ för mycket, dessa överflödiga intäkter återbördas i samband med utjämningsfaktureringen år 2018.

Enheten för interna tjänster

Det har funnits utmaningar i verksamheten p.g.a. inomhusluftproblem och man har varit tvungen att hyra upp utrymmen. Således har utvecklings- och uthyrningskostanderna stigit. Strategiska kartläggningar har initierats och de fortsätter under 2018. Försäljning av fastigheter som är på utrymmesförvaltningens ansvarsområde hade budgeterats 300 t€ av vilket utföll 29 t€ - målen uppfylldes inte. Även om enhetens verksamhetsmässiga mål enligt revisionsnämndens uppskattning huvudsakligen uppnåtts, vill revisionsnämnden fortfarande poängtera vikten i minskningen av reparationskulden samt att saneringsprogrammet skulle basera sig på tillräckliga utvärderingar av skicket.

Den egentliga verksamhetens årsbidrag var ca 91 t€ sämre än den ändrade budgeten men då målet för realisationsvinst beaktas kan konstateras att nettoresultatet var 360 t€ sämre än budget.

Grundtrygghet

Verksamhetsmässiga målsättningar

Grundtryggheten har på ett allmänt plan kunnat tillhandahålla de grundtrygghetstjänster som invånarna behöver och lagen kräver. Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet speciellt vid följande aspekter:

- Antalet placerade barn inom barnskyddet har minskat med sex från föregående år, vilket är i linje med målsättningen. Målet var 28 placeringar och utfallet 26.

Ekonomi

Grundtrygghetssektorn hölls inom budgetramarna.

Grundtrygghetens ekonomiska utfall var märkbart bättre än budgeterat. Intäkter inflöt 0,65 milj. € mer än budgeterat. Kostnaderna underskred budget om 306 t€. Som slutresultat var nettoutgifterna klart lägre än budgeterat. Med undantag av de åldrandes servicecenter underskred alla områden sin budget.

Sysselsättningens botavgifter betalades 0,8 milj. € mot budgeterade 0,6 milj. €, alltså en överskridning på en tredjedel. Enligt uppgifter revisionsnämnden erhållit beror överskridningen på sänkningen av den inkomstrelaterade arbetslöshetsersättningens gräns från 500 till 300 dagar, varpå man inte kunde reagera i tid och botavgifternas underbudgetering blev ett faktum.

Bildningssektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

Revisionsnämndens uppfattning är att verksamhetsmässiga målsättningarna till väsentliga delar uppnåddes.

Ekonomi

Budgetdisciplinen har hållit och utfallet är sammanlagt 0,4 milj. € lägre än budgeterat. Nästan alla resultatområden har underskridit de uppskattade nettokostnaderna och inga stora överskridningar har inträffat.

Kultur- och medborgarverksamhet

Verksamhetsmässiga och ekonomiska målsättningar

Enligt revisionsnämndens uppfattning har verksamheten skötts i enlighet med de uppställda målsättningarna. Budgeten överskreds med 9 t€.

Miljösektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

De verksamhetsmässiga målsättningarna har till väsentliga delar uppnåtts och deras förverkligande har presenterats i bokslutet. Fastighetsförrättningarna förverkligades högre än budgeterat, mängden nya tomter å andra sidan lägre.

Ekonomi

Verksamhetsintäkterna var 0,1 milj. € högre än budgeterat och verksamhetskostnaderna 0,08 milj. € lägre än budgeterat och således även entointäkterna 0,18 milj. € bättre än budgeterat.

Tekniska sektorn

Verksamhetsmässiga målsättningar

De verksamhetsmässiga målsättningarna har till väsentliga delar uppnåtts.

Ekonomi

Nettokostnaderna är som helhet i linje med budgeten.

Vattenverket

Vattenverkets utfall visade ett överskott om 0,55 milj. €, vilket är 160 t€ bättre än budgeterat. Verksamhetskostnaderna och underskred budgeten med 145 t€ och intäkterna är i linje med budgeten. Investeringsutgifterna var 0,84 milj. €, vilket underskred budgeten ca 0,08 milj. €.

3. Ordnanandet av den interna kontrollen, koncerntillsynen samt riskhanteringen

Den interna kontrollen

Enligt bokföringsnämndens kommunsektions allmänna anvisning bör kommunstyrelsen i verksamhetsberättelsen redogöra för hur den interna kontrollen och den därtill hörande riskhanteringen ordnats i kommunen, huruvida det uppdagats brister i kontrollen under den gångna räkenskapsperioden och hur den interna kontrollen skall utvecklas under den rådande ekonomiplaneprodukten. Motsvarande redogörelse bör även företas för koncerntillsynens del.

I verksamhetsberättelsen ingår ett utlåtande om stadens interna kontroll och koncerntillsynens förverkligande samt utfall. Huvudsakligen har tillsynen varit fungerande och inga väsentliga brister har uppdagats under perioden. Redogörelsen och det praktiska förverkligandet har varit sakenliga.

Uppmärksamhet bör dock fästas i uppdateringsbehovet av direktiven för den interna kontrollen.

Koncernstyrning och kontroll

Som tidigare konstaterats i denna utvärderingsberättelse är det nuvarande koncerndirektivet föråldrat och motsvarar inte rådande kommunallag.

I utvärderingsberättelsen av år 2015 tog revisionsnämnden ställning gällande beslutandet om grunder för kontrollen och riskhanteringen. Relaterat till detta har förvaltningsdirektivets uppdatering slutförts under året. Enligt kommunallagen bör fullmäktige besluta om grunderna för intern kontroll och riskhantering gällande kommunen och kommunkoncernen.

I verksamhetsberättelsen har mål stipulerats för koncernsamfunden och koncernrapporteringen. Huvudsakligen har målen uppnåtts. Om dotterbolagens investeringar har det kortfattat redogjorts för i verksamhetsberättelsen, om hamnens investeringsåtaganden har det dock berättats ganska sparsamt.

De bolagsspecifika målsättningarna är de samma som under föregående räkenskapsperiod och för deras förverkligande redogörs i bokslutet enligt följande:

Förverkligande av målen för koncernbolagen

Allmänna mål (gäller alla dotterbolag)

Koncerndirektiven uppdateras

Bolagets verksamhet är ekonomiskt och effektivt ordnat och beaktar kundernas behov.

Underhållet av de byggnader bolagen äger är ordnad så att deras värde bibehålls.

Delårsrapportering görs minst var 6 månad.

Koncerndirektiven har uppdaterats under 2017.

Hangö Hamn Ab:s resultat före skatt var 3 368 473,61 / 21,8 % av omsättningen.

Oy Hansea DC:s resultat under räkenskapsperioden var -9 3138, 69 €, målet förverkligades inte.

Användningsgraden (93,8) för Hangö Hyreshus Ab:s bostäder stannade en aning under målet.

Koncerndirektiven har uppdaterats och godkändes i samband med att förvaltningsstadgan godkändes i stadsfullmäktige 23.5.2017.

Övriga allmänna mål som ställts på koncernbolagen anses ha förverkligats.

Bolagsvisa mål för 2017

Hangö Hamn Ab

- Bolagets resultat innan skatt är minst 5 % av omsättningen

Hangö Hyreshus Ab

- Bostädernas användningsgrad är minst 95 %

Oy Hansea DC Ab

- Bolagets kostnader/år överstiger inte intäkterna

Även om Hangö Hamn Ab:s verksamhetsmässiga och ekonomiska ställning enligt bokslutsuppgifterna är god framför revisionsnämnden som sin åsikt, att stadens målstyrning gällande bolaget bör förstärkas såväl beträffande verksamheten som investeringarna.

Stadsstyrelsen har under åren 2016 och 2017 noterat Hangö Hyreshus ekonomiska trångmål och med hjälp av den arbetsgrupp man tillsatt skapat ett revitaliseringsprogram för bolaget att följa. Revisionsnämnden fäster uppmärksamhet vid att även om Hangö Hyreshus belägningsgrad inte är dålig är ekonomin trots några fastighetsförsäljningar fortfarande verkligt svag och kräver fortsättning av de planerade revitaliseringsåtgärderna.

Gällande Hansea rekommenderar revisionsnämnden att man evaluerar bolagets verksamhetsstrategi och verksamhetsmål samt överhuvudtaget bolagsformens mervärde för staden. Hanseas resultatmål uppfylldes inte och av den anledningen framför revisionsnämnden som sin slutsats att bolaget bör fästa mer uppmärksamhet vid sin ekonomiförvaltning så att det verkar med utgångspunkt i sina intäkter.

4. Övrigt

Målformuleringsprocessen

Revisionsnämnden anser att man vid budgeteringsskedet även framöver bör fästa uppmärksamhet vid skapandet av prestationer och mätare på så vis att de ger möjligast bra bild av tjänsternas kvantitativa och kvalitativa målförverkligande.

Förverkligandet av de strategiska målsättningarna

Revisionsnämnden anser att man i budgeteringsskedet särskilt bör se till att de mål som läggs upp går att härleda till stadens strategi.

Vidare borde man, enligt revisionsnämndens mening i stadens bokslut redogöra för utfallet av de strategiska målsättningarna.

Ur stadens strategiska målsättnings perspektiv sett fäster revisionsnämnden särskilt sin uppmärksamhet vid betydelsen av "Välfärdscenter-projektet" samt Koverharområdet.

Av "Välfärdscenter-projektet" är oförverkligat ännu en del av hotell utrymmena och det till projektet med avtal bundna Drottningbergs-området, till vilket infrastruktur det på förhand bundits en betydande mängd kapital. Förskjutningen av områdets byggande kan riskera de redan gjorda investeringarna.

Även Koverhars-område, till vilket bundits betydande kapital, torde enligt revisionsnämndens uppfattning ännu kräva betydande insatser av staden. För ärendets utveckling har man tillsatt en skild projektgrupp och anställt en projektchef.

För strategins förverkligande är invånarantalets ökning av en central betydelse.

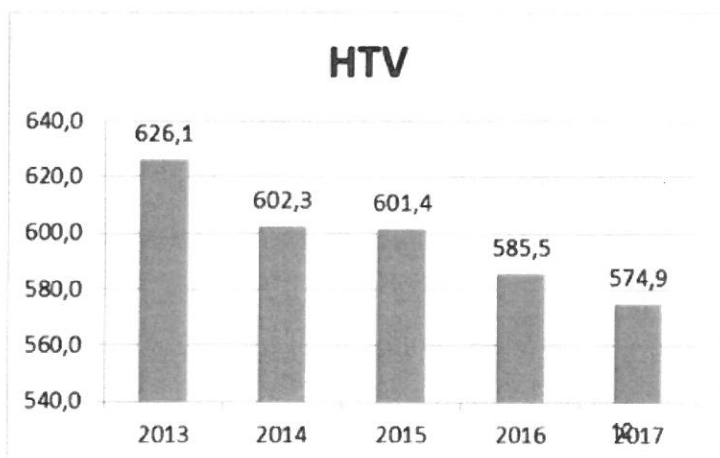
Personalen

Ett färdigt personalbokslut var inte i revisionsnämndens förfogande då denna utvärderingsberättelse skrevs.

Personalens mängd minskade med 2 personer och personalkostnaderna minskade med 1,8 milj. € jämfört med föregående år.

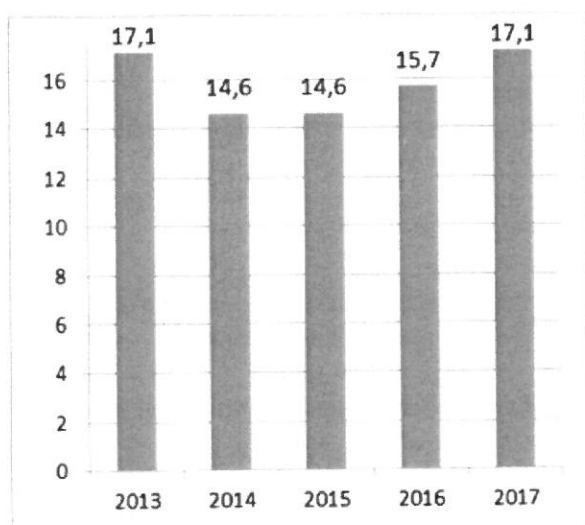
Utbildningsrapport fås inte ännu heller från personalförvaltningsprogrammet så utbildningsersättningar kan inte ansökas om.

Årsverken

Räknat i årsverken (hela personalen) har personalresurserna minskat 10,6 årsverken från föregående år. I siffrorna 2013 ingår även hamnens (ca 19 årsverken).

Sjukrelaterad frånvaro

Sjukrelaterad frånvaro var under år 2017 i genomsnitt 17,1 kalenderdagar per årsverke, de har m.a.o. ökat oroväckande till år 2013:s nivå. En noggrannare analys av ärendet efterlyses.

Övrigt

Revisionsnämnden framhåller som sin uppfattning att till den del i denna utvärderingsberättelse inte annat nämnts, har man inom organisationen vidtagit sakenliga åtgärder med anledning av påpekanden i tidigare års utvärderingsberättelser.

5. Sammanfattning

Sammantaget kan konstateras, att Hangö stads ekonomiska läge även under år 2017 utvecklats i positiv riktning och att det totalekonomiska utfallet för år 2017 var betydligt bättre än budgeterat. Stadens ekonomiska situation är dock fortfarande svag.

Räkenskapsperiodens resultat för år 2017 uppvisade ett överskott om 3,15 milj. euro, vilket är märkbart bättre än föregående års överskott på 0,5 milj. €. Ursprungliga budgeten var uppgjord enligt ett 0-resultat och den ändrade budgeten ett enligt ett överskott om 0,75 milj. €. Koncernens uppvisade ett överskott om 7,4 milj. euro.

Enligt kommunallagen bör stadskoncernen balansera ekonomin. Staden har i bokslutet 2017 ackumulerat överskott 5,9 milj. €. Koncernens kumulativa underskott är i sin tur 0,5 milj. €, d.v.s. 55 €/invånare.

Driftsekonomin utföll för hela stadens del bättre än budgeterat. Intäkterna var ca 0,7 milj. € större än budgeterat och kostnaderna å sin sida drygt 1 milj. € mindre än budgeterat. Positivt var även verksamhetskostnadernas fortsatta minskning jämfört med fjolåret, ca 1 milj. €, vilket motsvarar 0,4 % av kostnaderna.

Staden verkställde under granskningsperioden investeringar för ca 3,1 milj. euro som motsvarar 85 % av de budgeterade investeringarna. För förbättringar av trafikleder användes 0,7 milj. € vilket motsvarar en överskridning om 0,35 milj. €. Övriga väsentliga överskridningar fanns inte.

Stadens skuldbördas tillväxt kunde bromsas år 2016 och skuldbördan har under 2017 minskat med 3,5 milj. €. På grund av kommande väsentliga investeringar är dock lånebördans tillväxt planerad enligt 3 milj. € under gällande ekonomiplanepperiod. Vid årets slut var skuldbördan 61,9 milj. €, d.v.s. 7 271 €/invånare. Skuldbördan per invånare har svängt ned även om invånarantalet minskat. Hela landets genomsnitt år 2016 var 2 933 €/invånare, så Hangös läge är fortfarande mycket sämre än genomsnittet.

Koncernens (staden + dottersamfund) externa skuldbörda är 72,9 milj. euro, vilket är 8 565 euro per invånare. Landets genomsnitt 2016 var 6 148 € per invånare.

Trots situationen förorsakar Hangö stads och dess concerns jämförelsetal inte det i kommunallagen angivna utvärderingsförfarandet. Enligt revisionsnämndens uppfattning är det fortfarande viktigt att ekonomins balansering fortsätter målmedvetet för att uppnå en stadigvarande balans och för att avvärja hotet som utvärderingsförfarandet utgör.

De av fullmäktige stipulerade verksamhetsmässiga målen har huvudsakligen uppnåtts.

Som en central strategisk prestation konstaterar revisionsnämnden färdigställandet av Fabriksuddsandlen av Välfärdscenter-projektet. Koverhar-områdets möjligast effektiva och lukrativa utnyttjande för att förbättra sysselsättningen är dock fortfarande en central utmaning. En stor strukturell utmaning utgörs av stadens minskande invånarantal och dess negativa effekt på stadens ekonomi. De svaga förbindelserna inom kollektivtrafiken har varit ägnade att inverka menligt på befolkningsutvecklingen.

Förvaltningsstadgans uppdatering har slutförts under 2017. Kopplat till detta bör även uppdateringen av koncerndirektivet och direktivet för intern kontroll slutföras.

Bolagen som ingår i koncernen har huvudsakligen uppnått sina målsättningar. Vid koncernens målformulering, styrning och tillsyn bör dock fästas särskild uppmärksamhet så att man genom uppställda målsättningar möjligast väl kommer åt att påverka en positiv utveckling för koncernens nyckeltal och således avvärja det kommunallagsenliga utvärderingsförfarandet.

Hangö Hamn Ab:s verksamhetsmässiga och ekonomiska läge är på basen av bokslutsuppgifterna bra. Även om de planerade revitaliseringsåtgärderna för Hangö Hyreshus delvis verkställt är bolagets läge enligt revisionsnämndens uppfattning fortfarande svagt och torde kräva fortsatta revitaliseringsåtgärder även länge framöver.

Koncerndirektiven bör uppdateras till att svara mot de nuvarande kraven i kommunallagen. Revisionsnämnden betonar vikten av en aktiv koncernstyrning t.ex. gällande koncernens centrala investeringsprojekt, så att man genom fullmäktiges målstyrning kan påverka koncernens verksamhet, investeringar och bokslutets nyckeltal i enlighet med kommunallagens anda.

Till den del som i denna utvärderingsberättelse inte annat konstateras anser revisionsnämnden att man skridit till sakenliga åtgärder beträffande konstaterandena i utvärderingsberättelsen för år 2016.

Revisionsnämnden föreslår att fullmäktige inbegär av stadsstyrelsen en utredning i enlighet med kommunallagen över åtgärderna som föranleds av utvärderingsberättelsen, till fullmäktiges förfogande t.o.m. slutet av september, före behandlingen av kommande års budget.

I Hangö den 10. maj 2018

Yrjö Sahlstedt
ordförande

Marko Reitamaa
viceordförande

Mona Nyström-Hansen
medlem

Marie Koskinen
medlem

Timo Riikkilä
medlem

Esko Tolvanen
medlem

Gun Augustsson-Sula
medlem

Taru Näätänen
medlem

Henrik Väisänen
medlem